

KM 17/16 Kirkelig vigsel for likekjønnede par

Kirkemøtekomiteens merknader

Samtalen i komiteen har vist store meningsforskjeller i ekteskapsforståelse og i spørsmålet om hvilke samfunnsmessige konsekvenser en endring i kirkens lære og praksis vil kunne få.

Komiteen er delt i et flertall på 15 og et mindretall på 8 personer.

Komiteens flertall

Flertallet (15) vil framholde at saken som legges fram for Kirkemøtet gjelder ekteskapsinngåelse og forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom to personer som forplikter seg på trofast og livsvarig samliv. Hver av partene tar på seg ansvaret for å ivareta den andre i gode og onde dager.

Flertallet mener at saksutredningen til Kirkemøtet gir et tilstrekkelig grunnlag for å gjøre vedtak i saken. Nye utredninger vil ikke skape enighet. Ved å behandle denne saken nå, kan et nytt liturgiforslag vedtas på Kirkemøtet i 2017.

Komiteens flertall er takknemlig for det initiativ som Bispemøtet har tatt for å fremme et omforent vedtak som representanter med ulikt syn på likekjønnet ekteskap kan stemme for. Kirkerådet har fremmet dette vedtaket som forslag til Kirkemøtet, og komiteen har valgt å legge dette forslaget til grunn.

Komiteen har foretatt noen endringer i forslaget til vedtak, og vil begrunne disse nedenfor.

I punkt 2 har komiteen valgt å presisere teksten slik at begge syn ikke bare kan komme til uttrykk i kirkens liturgiske ordninger, men også i *kirkens undervisning og forkynnelse*.

I punkt 3 foreslår komiteens flertall at de nye liturgiene for likekjønnede par også må kunne benyttes for ulikekjønnede par. De någjeldende liturgiene forutsetter et syn på ekteskapet som en ordning utelukkende for kvinne og mann. Komiteens flertall har da forståelse for at de som har et annet ekteskapssyn enn dette, ønsker å kunne benytte liturgier som inkluderer deres syn også ved vigsel av ulikekjønnede par. Endringen vil bedre få fram at de to syn på ekteskapet er legitime og at liturgiene er likeverdige.

Komiteens flertall har merket seg at punkt 3 i forslaget til vedtak omtaler de nye liturgiene som skal utarbeides, med ordet «tilsvarende». Den nye liturgien må derfor uttrykke denne intensjonen og i form og innhold ligge nært opptil någjeldende liturgi.

I punkt 6 har komiteens flertall presisert at muligheten for andre enn prester til ikke å medvirke ved vigsel eller forbønn for likekjønnede par bare bør omfatte ansatte *som medvirker under selve handlingen*. Det betyr at de som gjør forberedende og oppfølgende kontorarbeid eller lignende ikke vil ha denne muligheten.

Når de nye liturgiene vedtas av Kirkemøtet, bør Bispemøtet utarbeide en veiledning til prestene og prostene om hvordan praktiske utfordringer kan løses der prest og vigselsspar har ulike oppfatninger om valg av liturgi. Veiledningen bør også vise hvordan en kan legge til rette for gode ordninger når prester i menigheten ikke vil medvirke ved vigsel eller forbønn for likekjønnede. Tilsvarende veiledning bør også utarbeides av arbeidsgiverne for andre kirkelig ansatte som kan bli bedt om å medvirke. Komiteen vil understreke at det er kirken som har ansvar for å sikre gode ordninger.

I punkt 4 og 5 er det kun foretatt mindre språklige forenklinger.

Flere i komiteen har primærstandpunkt som ikke sammenfaller med vedtaksforslaget, men velger likevel å støtte dette. Noen ønsker primært bare liturgier for vigsel og forbønn for kvinne og mann. Andre ønsker primært kun én liturgi for både ulikekjønnede og likekjønnede par. For alle disse er det vesentlig å bevare kirkens enhet og samhold og å skape rom for standpunkt som er annerledes enn sitt eget.

Komiteens mindretall

Komiteens mindretall (8) vil framholde at Bibelen er forpliktende norm for kirkens liv og lære. Mindretallet mener at Bibelen er tydelig på at kjønnsplariteten er konstituerende for ekteskapet som et samliv mellom én mann og én kvinne. Dette er Guds skaperordning i følge 1 Mos 1, 26-28. Den normative tolkningen av dette – om mennesket og det seksuelle samliv – er gitt av Jesus i Matt 19, 4-6 og Mark 10, 6-9.

Mindretallet mener at innføring av en ny lære om ekteskapetreiser mange utfordringer for det lokale menighetslivet. Disse vil derfor sterkt framholde at dersom Kirkemøtet gjør vedtak om en ekteskapsliturgi for likekjønnede, må det skapes et varig rom for menigheter og tilsatte som vil holde fast på kirkens klassiske lære om ekteskapet.

Mindretallets forslag til vedtak

Kyrkjemøtet held fast på at ekteskapet er innstifta av Gud for samlivet mellom éin mann og éi kvinne. Kjønnspolariteten har i heile kyrkja si historie vore eit konstituerande element i ei kristen ekteskapsforståing. Bibelen og vår evangelisk-lutherske lære gir oss ikkje mandat til å endra på dette.

Ekteskapslova av 2008 legg ei anna forståing til grunn. Dette er dessutan ei «koplingslov», ettersom reglar og rettar i adopsjonslov, barnelov og bioteknologilov gjeld for alle par som lever i ekteskap. Barnelova slår til dømes fast at eit barn ikkje kan ha ein far når det har ei "medmor". Formuleringar som denne er svært normerande, og representerer eit radikalt brot med kyrkja si lære om tilhøvet mellom mor, far og barn.

Det meste av kyrkja si undervising er retta mot barn og unge. Ei ordning som opnar for ekteskap mellom menneske av same kjønn, vil få til følge at kyrkja ikkje kan tala med autoritet på dette området, og at ein på lokalplanet anten vil tala med to tunger eller teia om desse fundamentale spørsmåla for ei kristen oppseding.

Kyrkjemøtet seier difor nei til å innføre vigslingsliturgi for likekjønna par eller forbøn for borgarleg inngåtte ekteskap mellom likekjønna.

(Forslaget fikk 31 stemmer og falt.)

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet erkjenner at spørsmålet om homofilt samliv og vigsel av likekjønnede par er en sak som Den norske kirke etter lange samtaler og flere utredninger ikke har lyktes å enes om.
2. Kirkemøtet viser til tidligere vedtak som understreker at uenighet i dette spørsmålet teologisk bedømt ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes. Begge syn på likekjønnet ekteskap kan derfor gis rom og komme til uttrykk i kirkens liturgiske ordninger, undervisning og forkynnelse.
3. Et flertall i Kirkemøtet mener at det i tillegg til dagens liturgier for ekteskap og forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom kvinne og mann, må utarbeides tilsvarende liturgier som inkluderer likekjønnede par og som kan brukes overfor alle par.
4. Et mindretall i Kirkemøtet ønsker ikke kirkelig vigsel av likekjønnede par fordi det strider mot deres forståelse av ekteskapet. De av mindretallet som støtter dette vedtaket, tar likevel til etterretning Kirkemøtets sammensetning, og at slike liturgier derfor vil bli utarbeidet og implementert.
5. Kirkemøtet forutsetter at disse liturgiene innføres som ordinære liturgiske ordninger. De gjøres gjeldende i hele Den norske kirke slik at alle medlemmene kan inngå ekteskap i sin lokale kirke.
6. Kirkemøtet fastslår at prester har frihet til å velge om de vil foreta vigsel av likekjønnede par eller forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom likekjønnede. Andre kirkelig ansatte bør også ha en tilsvarende mulighet til ikke å medvirke ved den kirkelige handlingen.

(Vedtatt med 88 av 115 stemmer)